

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

NEGYEDIK SZEKCIÓ

KISS MENCZEL kontra MAGYARORSZÁG

(Kérelem sz. 61675/14)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2020. június 9.

A jelen ítélet végleges, de szerkesztési jellegű változtatások még előfordulhatnak.

A Kiss Menczel kontra Magyarország ügyben

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Negyedik Szekció), Tanácsban tartott ülésen az alábbi személyek részvételével:

Branko Lubarda, *Elnök*,

Carlo Ranzoni,

Paczolay Péter, *bírák*,

és Ilse Friewirth, *Szekció Jegyzőkönyv-vezető Helyettes*,

az alábbiakat figyelembe véve:

Kiss Menczel Tímea magyar állampolgár ("a kérelmező") által az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok Védelméről szóló Egyezmény ("az Egyezmény") 34. Cikke alapján a Bíróságnak 2014. szeptember 5-én benyújtott kérelem;

döntés arról, hogy az Egyezmény 6. Cikk 1. és 3 (d) pontjára alapozott kérelemről értesítik a magyar kormányt ("a Kormány");

a felek észrevételei;

2020. május 5. napján tartott zárt ülést követően

a fenti napon a következő ítéletet hozza:

BEVEZETŐ

A jelen eset olyan perrel kapcsolatos, melyben megállapították a kérelmező bűnösségét, azonban az a tanú akinek tanúvallomása az ügy kimenetele szempontjából döntő fontosságú volt, nem jelent meg a tárgyaláson és ezért a védelem nem tudta neki kérdéseit feltenni.

A TÉNYEK

1. A kérelmező 1973-ban született és Budapesten él. A kérelmezőt Asztalos É., Érden praktizáló ügyvéd képviselte.

2. A Kormányt Tallódi Z. az Igazságügyi Minisztérium alkalmazottja képviselte.

3. A tényállás a felek előadása alapján az alábbiakban foglalható össze.

4. 2006 és 2009 januárja között S.Z. volt a kérelmező partnere. S.Z. időnként a kérelmező tulajdonát képező házban tartózkodott, mely egyébként lakatlan volt.

5. 2009. március 24-én S.Z. feljelentést tett a rendőrségen, mely szerint a kérelmező és társa az adott ingatlanban marihuánát termesztene.

6. 2009. március 25-én büntetőeljárás indult a kérelmező és társa, B.J. ellen.

7. 2009. március 26-án S.Z.-t tanúként hallgatta meg a rendőrség. Szembesítést azonban S.Z., a kérelmező vagy B.J. között nem tartottak.

8. Ezt követően S.Z. nem jelent meg semmilyen további bírósági tárgyaláson.

9. 2010. március 2-án vádat emeltek a kérelmező és B.J. ellen.

10. 2013. július 5-én a Ráckevei Járásbíróság bűnösnek mondta ki a kérelmezőt és B.J.-t kábítószer birtoklása és elektromos áram lopása miatt. A bíróság döntése, peranyagok és szakértői véleményről eltekintve lényegében S.Z. rendőrségi feljelentésén és a rendőrségen tett tanúvallomásán alapult (lásd 5. és 7. pont fent). A kérelmező bűncselekményben való aktív közreműködésének megállapítása során a bíróság egyrészt S.Z. rendőrségen tett tanúvallomására alapozott, valamint a körülményekből levont következtetésekből álló bizonyítékokból és a kérelmező a saját vallomásának ellentmondásaiból indult ki, valamint arra a tényre alapozta ítéletét, hogy a kérelmező volt azon ingatlan tulajdonosa, ahol a bűncselekményeket elkövették. A Bíróság megállapította, hogy S.Z., aki ellen szökés miatt körözés volt érvényben, nem állt rendelkezésre a tanúvallomás megtételére, ezért korábbi feljelentését és tanúvallomását ismertették a bírósági tárgyaláson.

11. A kérelmező az ártatlanságára hivatkozva fellebbezett. Többek között azzal érvelt, hogy az S.Z. által szolgáltatott bizonyítékot nem lett volna szabad figyelembe venni, mivel azért vádolta meg a kérelmezőt, hogy ezzel saját bűncselekményeit leplezze – és ráadásul a védelemnek nem volt lehetősége kikérdezni, mivel egyáltalán nem állt rendelkezésre.

12. A fellebbezés alapján 2014. február 27-én a Budapest Környéki Törvényszék hatályában fenntartotta az ítéletet, de mérsékelte a büntetést. A Törvényszék az indoklásban megállapította, hogy a Járásbíróság jogellenesen járt el, amikor S.Z. korábbi tanúvallomását (lásd 7. pont fent) bizonyítékként vette figyelembe, mivel figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a kérelmező és S.Z. az adott időszak bizonyos részében együtt éltek. A bíróság a szóban forgó tanúvallomást azon az alapon zárta ki az ügyből, hogy az jogellenesen szerzett bizonyíték, megjegyezve, hogy az egyéb iratanyag és szakértői vélemény alapján (lásd 10. pont fent) az eljárási szabálytalanság feltárása nem indokolta az ítélet hatályon kívül helyezését.

A Törvényszék mindazonáltal figyelembe vette S.Z. 2009. március 24-én a rendőrségen tett feljelentését, mint bizonyítékot (lásd 5. pont fent).

13. A kérelmező felülvizsgálati kérelme alapján a *Kúria* 2014. december 5-én megállapította, hogy az elektromos áram lopásának vétsége elévült, de a kábítószer birtoklás vétségének tekintetében hatályban tartotta az ítéletet. A *Kúria* többek között a következőket állapította meg:

„Az indoklási kötelezettség megszegésének minősül és hatályon kívül helyezési ok az az eset, ha egy bíróság kizárólag olyan bizonyítékokra alapozza az ítéletét, melyet a Másodfokú Bíróság később kizár a bizonyítékok köréből...

A fentiekkel ellentétben az elsőfokú bíróság S.Z. nyomozás során tett tanúvallomásán kívül több más bizonyíték vizsgálatának eredményeképpen hozta meg

döntését, melyet a tényállás rögzítésekor részletesen ismertetett, melyek szerint a kérelmező nem csak tudott a kábító hatású növények termesztéséről, de abban részt is vett. Ezen kívül indoklásában a másodfokú bíróság azt is kifejtette, hogy S.Z. tanúvallomásának bizonyítékok köréből történt kizárása miért nem tette megalapozatlanná a tényállást és milyen alapon volt megállapítható, hogy a kérelmező részt vett a (növények termesztésében)... Ennél fogva a tényállás indoklása tekintetében nem volt megállapítható olyan eljárási hiba, mely a felülvizsgálat során érvénytelenség megállapításához vezetett volna.”

14. Mindeközben a kérelmező alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, arra hivatkozva, hogy tisztességes tárgyalás tartásához való jogát megsértették. 2014. november 4-én az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a tisztességes tárgyaláshoz való jog nem sérült. Kiemelte, hogy betartották a fegyverek egyenlőségének elvét. Szintén megállapította, hogy a kifogásolt ítéletek nem kizárólag S.Z. tanúvallomásain alapultak, hanem a bíróságok számos más bizonyítékot is figyelembe vettek, melyek szabad mérlegelése eredményeképpen a bíróságok határozottan meggyőződtek a kérelmező bűnösségéről.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

15. A kérelmező azt kifogásolta, hogy a vele szemben lefolytatott eljárások tisztességtelenek voltak, megsértették a védelemhez való jogát és ezzel megsértették az Egyezmény 6. Cikke 1. pontját és 3 (d) pontját, melyek releváns részei a következőképpen rendelkeznek:

„1. Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét ...(bíróság) tisztességesen, ... nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja ... az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.

3. Minden bűncselekménnyel gyanúsított személynek joga van – legalább – arra, hogy:

...

(d) kérdéseket intézzen vagy intéztessen a vád tanúihoz és kiegészíthesse, a mentő tanúk megidézését és kihallgatását ugyanolyan feltételek mellett, mint ahogy a vád tanúit megidézik, illetve kihallgatják;

...”

A. A felek előadásai

16. A Kormány előadta, hogy a tárgyalás teljes egészéről elmondható, hogy az nem volt tisztességtelen, különösen azért, mert a bíróságok számos bizonyíték figyelembevételével jutottak arra a következtetésre, hogy a kérelmező bűnös, függetlenül S.Z. eljárásbeli közreműködésétől.

17. A kérelmező előadta, hogy S.Z. kulcsfontosságú – sőt az egyetlen fontos – tanú volt abban a tekintetben, hogy a kérelmező állítólag részt vett

volna marihuána termesztésben, azonban S.Z. nem állt a védelem rendelkezésére abból a célból, hogy a védelem feltehesse kérdéseit. Ez a körülmény sértette eljárási jogait és ennek következtében az eljárás tisztességtelen volt.

B. Elfogadhatóság

18. A Bíróság megállapítja, hogy a jelen panasz nem nyilvánvalóan alaptalan és az Egyezmény 35. §-ben foglalt más alapon sem lehet elfogadhatatlannak nyilvánítani. Ezért a panaszt el kell fogadni.

C. Érdemi kérdések

19. A Bíróság emlékeztet arra, hogy a 6. Cikk 3 (d) pontjában található garanciák a tisztességes tárgyaláshoz való jog ugyanazon cikkben foglalt általános rendelkezéseinek egyes részletkérdéseit tartalmazzák és ennél fogva a panaszt a két rendelkezés együttes vizsgálatával együtt kell mérlegelni (lásd, *Al-Khawaja and Tahery v. the United Kingdom* [GC], nos. 26766/05 and 22228/06, § 118, ECHR 2011, és *Schatschaschwili v. Germany* [GC], no. 9154/10, § 100, ECHR 2015).

20. Az *Al-Khawaja and Tahery* (id fent 119-147.) ügy tartalmazza és a *Schatschaschwili* (id fent 111-131. pont) tovább részletezi azon elveket, melyek akkor alkalmazandók, ha a vád tanúja nem vesz részt az eljárásban és az általa előzetesen tett nyilatkozatokat bizonyítékként fogadják el. (Az esetjog összefoglalására lásd még *Seton v. the United Kingdom*, no. 55287/10, §§ 57-59, 31 March 2016.)

21. Ennél fogva a jelen esetben a Bíróságnak azt kell megállapítania, hogy volt-e alapos ok S.Z. távolmaradására, vajon a rendőrségen tett feljelentés döntő módon befolyásolta-e a kérelmező bűnösségének megállapítását, vagy legalábbis nagy jelentőségű volt-e és ha igen, volt-e megfelelő ezt kiegyensúlyozó olyan körülmény, mely ellensúlyozta a védelem abból eredő hátrányos helyzetét, hogy ellenőrizetlen bizonyítékot fogadtak el az eljárás során és biztosították-e ilyen módon, hogy a tárgyalás egészében tisztességes legyen (id fent *Schatschaschwili* 107. és 116. pontok).

22. A Bíróság megállapítja, hogy S.Z. aki körözés alatt álló, szökésben lévő személy volt, nem volt meghallgatható a tárgyaláson, mivel ismeretlen helyen tartózkodott, ezért úgy tekinti, hogy mindez megfelelő indok volt arra, hogy a tárgyaláson S.Z. nem vett részt. Az eljáró bíróság a kérelmező bűnösségét S.Z.-nek az ügy iratai között megtalálható rendőrségi feljelentése és a rendőrségen tett tanúvallomása, valamint szakértői vélemény és egyéb bizonyítékok alapján állapította meg. Az eset körülményeit vizsgálva úgy tűnik, hogy az ügy lényege az volt, hogy vajon a kérelmező aktívan vagy tudatosan részt vett-e azon ingatlanban folytatott

marihuána termesztésben mely tulajdonában állt ugyan, de nem lakott benne, és rendőrség számára rendelkezésre álló egyetlen tanú e tekintetben S.Z. volt. Mindemellett, bár a fellebbviteli bíróság S.Z. tanúvallomását kizárta a bizonyítékok köréből, a rendőrségi feljelentést továbbra is figyelembe vette. Valóban úgy tűnik, hogy senki másnak nem volt első kézből származó ismerete arról, hogy a kérelmező ingatlanában ténylegesen folytatták-e az állítólagos növénytermesztést.

23. Mi több, a büntetőeljárás korai szakaszában, amikor S.Z. megjelent a rendőrség előtt, sem a kérelmező sem jogi képviselője nem volt jelen. Így egy olyan fontos biztosíték hiányzott az eljárásból, mely ellensúlyozta volna azt a hátrányt, hogy S.Z. tárgyaláson nem vizsgálta feljelentését figyelembe vették, mégpedig az, hogy a védelem a nyomozati szakaszban kérdéseket intézhessen a tanúhoz (lásd *Schatschaschwili* id fent 30. pont).

24. Ennél fogva S.Z. aki minden bizonnyal a vád kulcsfontosságú tanúja volt, a kérelmező bűnösségének megállapítása tekintetében a kérelmező jelenlétében soha nem tett tanúvallomást semmilyen bíróság előtt, és soha nem állt a védelem rendelkezésére abból a célból, hogy kérdéseket tehessenek fel neki, mindazonáltal a kérelmező, mint egyik elkövető bűnösségére vonatkozó rendőrségi feljelentése a büntetőeljárás mindhárom szintjén az ügy része maradt.

25. Annak ellenére, hogy a Kormány a *Kúria* és a Alkotmánybíróság álláspontját tükrözve azt állítja, hogy a bíróságok még S.Z. feljelentésének kizárása esetén is számos bizonyítékkal rendelkeztek a kérelmező ellen, a Bíróság nincs meggyőződve arról, hogy a kérelmező számára megfelelő lehetőséget biztosítottak arra, hogy vitassa azokat az állításokat, melyek döntő fontosságúak voltak bűnösségének megállapítása tekintetében. A Bíróság úgy véli, hogy ez az eljárás ellentétes a kérelmezőnek az Egyezmény 6. Cikk 1. pontjában és 3. (d) pontjában foglalt jogaival. Ezért a Bíróság arra a következtetésre jut, hogy ezeket a rendelkezéseket megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY EGYÉB ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

26. A kérelmező a 6. Cikk 1. pontjára hivatkozva azt is kifogásolta, hogy az eljárás észszerűtlenül elhúzódott.

27. A Bíróság megállapítja, hogy az eljárás 2009. március 25-én kezdődött és a *Kúria* határozatának meghozatalával 2014. december 15-én zárult le. Így az eljárás öt év nyolc hónapnál egy kevéssel tovább tartott és rendes bíróságok három szinten tárgyalták, majd alkotmányjogi panaszra vonatkozó eljárást is lefolytattak. A Bíróság megállapítja, hogy eljárás időtartama az Egyezmény 6. Cikk 1. pontjában foglaltak szempontjából nem haladta meg az ésszerű időtartamot. Ebből az következik, hogy az erre vonatkozó panasz a 35. Cikk 3 (a) pontja értelmében nyilvánvalóan alaptalan és az Egyezmény 35. Cikk 4. pontja szerint el kell utasítani.

III. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

28. Az Egyezmény 41. cikke a következőképpen szól:

„Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Kár

29. A kérelmező vagyoni kár jogcímén egyrészt a büntetőeljárás során felmerült 2.870 Euró összegnek megfelelő költségét, másrészt 13.200 Euró elmaradt hasznot valamint 5.500 Euró összeget követelt, mely a fogva tartása alatt neki küldött küldemények értéke. Nem vagyoni kár jogcímén 50.000 Eurót követelt.

30. A Kormány vitatta ezt az igényt.

31. A Bíróság nem állapított meg semmilyen okozati összefüggést a megállapított jogsértés és az állítólagos vagyoni kár között, ezért az erre irányuló követelést elutasítja. Mindemellett nem vagyoni kárként 7.800 Euró plusz az erre eső adók összegét ítéli meg a kérelmezőnek.

B. Költségek és kiadások

32. A fentiekén kívül a kérelmező 3.300 Euró költségtérítést kért a Bíróság előtti eljárás költségeire. Ez az összeg a kérelmező jogásza által végzett 20 munkaórát jelent, 150 Euró óradíjjal számolva.

33. A Kormány vitatta ezt az igényt.

34. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező csak olyan mértékben jogosult a költségek megtérítésére, amennyiben kimutatja, hogy azok ténylegesen felmerültek, szükségesek voltak, és összegük észszerű. A jelen ügyben a rendelkezésre álló dokumentáció és a fenti kritériumok figyelembe vételével a Bíróság észszerűnek tartja a teljes követelt összeg megítélését.

C. Késedelmi kamat

35. A Bíróság megfelelőnek találja, hogy a késedelmi kamat az Európai Központi Bank marginális hitelkamatlábán alapuljon, melyhez három százalékpontot kell hozzáadni.

A FENTI INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚAN

1. *Kijelenti*, hogy az eljárás tisztességessége tekintetében benyújtott panasz elfogadható, és a kérelem többi része elfogadhatatlan.

2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 6. Cikk 1. pontját és a 3 (d) pontját megsértették;

3. *Megállapítja*, hogy

(a) az alperes Állam köteles a kérelmezőnek a következő összegeket, továbbá az ezen összeget terhelő adókat megfizetni az alperes Állam nemzeti valutájában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával:

(i) nem vagyoni kártérítés jogcímén 7.800 (hétezer nyolcszáz) Euró plusz az erre eső adók összege;

(ii) költségterítés jogcímén 3.300 (háromezer háromszáz) Euró plusz az erre eső adók összege;

(b) a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű egyszerű kamatot kell fizetni a fenti összeg után.

4. *Elutasítja* a kérelmező igazságos elégtétel iránti egyéb kérelmét.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2020. június 9. napján, a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Ilse Freiwirth
Jegyzőkönyv-vezető helyettes

Branko Lubarda
Elnök